

Mickinih dvajset

Županova Micka ima dvajset let. Je samosvoja in odločna, prikupna in živahna, taka, kot smo morda tudi mi sami – slovenska. Nič čudnega, da jo imamo ljudje radi. Gre za legendarno veseloigro Županova Micka, ki jo je aprila leta 2001 na oder **Prešernovega gledališča** postavil režiser Vito Taufer.

IGOR KAVČIČ

Z Linhartovo gledališko klasiko, humorno zgodbo o preprostem kmečkem dekletu Micki, snubcu njenega stanu Anžetu, nad njim navdušenem očetu županu ter goljufivem mestnem gospodu, ženskam v pihanju na dušo spretnem Tulpenheimu, bogati vdovi Šternfeldovki in še kom se je igralški ansambel **Prešernovega gledališča** publiki doma in po svetu doslej predstavil že 287-krat. Županovo Micko so v dvajsetih letih v povprečju igrali 15-krat na leto, zadnjič sicer pred več kot dvema letoma, z dvema uprizoritvama ta teden torej do okrogle tristočete manjka le še enajst ponovitev. Da je »predstava simpatična, igralci pevsko navdahnjeni, publika navdušena«, se je ob premieri pred dvema desetletjema med drugim zapisalo tu podpisanemu, in še: »V več kot 200 letih od prve uprizoritve je ta ničkolikokrat uprizorjeni slovenski klasični gledališki tekst, tokrat dobil še novo pomladno podobo, zvesto Linhartovemu zapisu, a svežo – à la Vito Taufer.«

V uvodu v ponedeljkov čudoviti gledališki večer je dramaturginja predstave **Marinka Poštrak** med drugim povedala, da Županova Micka dokazuje, da vrhunska predstava lahko preživi tudi dolgih dvajset let. »Čas, ki smo mu priča in ki ga ne nazadnje ustvarjamo tudi sami, je v dnevni poplavi informacij krut in neizprosno do gledališkega spomina, saj nove in nove informacije izrinejo tudi eminentne

dogodke, še posebej gledališke, v prehitro pozabo. In prav zato je naša Županova Micka, ki je prepotovala ne le številna slovenska mesta in vasi, ampak skočila tudi do Srbije in celo čez ocean, da bi navdušila in nasmejala občinstvo v Argentini, Venezueli in Dominikanski republiki, resnično pravi gledališki čudež,« je dodala; da je Županova Micka še vedno »berhka koker ena slika« in radoživa v svojem humorjem prikazu slovenskega karakterja oziroma življa.

Kot je še povedala Poštrakova, ima lepe spomine na tisto obdobje, ko je tudi sama začinjala svojo pot v **Prešernovem gledališču**. Skupaj z Vitom Tauferjem sta dve leti pred tem v podobnem slogu pripravila že uspešnico Molièrovega Skopuha. »Menila sva, da bo tudi Županova Micka prava za kranjski milje, Vito pa je še posebej vztrajal, da mora biti predstava v prvi vrsti za ljudi. Zato tudi v gorenjščini, seveda pa z neko ostjo, ki se mi tudi danes žal zdi še vedno enako močna, zlasti kar se tiče položaja Micke v svetu, v kakršnem se nahajamo,« pripoveduje dramaturginja in dodaja: »Seveda nas je pri tem vodila neka kritična detekcija slovenskega karakterja, ki se v Županovi Micki kaže v Anžetovi robotosti, enostavnosti, zaradi katere ga Micka ne mara, hkrati pa se ob dvorjenju goljufivega gospoda znajde med tnalom in nakovalom.«

»Micko« imajo že v DNK

Poštrakova poudari, da je igralška ekipa tudi po dvajsetih letih v igri polnokrvna – taka, kot je bila v prvih letih, ko jo je publika z ovacijami sprejela tudi na gostovanjih po Latinski Ameriki. Sicer je prišlo do nekaj sprememb, danes iz prve postave ni več Gregorja Čušina in Matjaža Tribušona, njiju sta kasneje za stalno v vlogah Monkofa in Tulpenheima nadomestila Matjaž Višnar in **Borut Veselko**. Ob obeh godcih Robertu Kavčiču in Cirilu Robleku so tu vsi nosilci preostalih vlog: šribarja Glažka igra Pavel Rakovec, Šternfeldovko Darja Recihman, župana Tine Oman, Micko in Anžeta pa **Vesna Pernarčič** in Rok Vihar. Oba sta prav tisto pomlad dobila tudi stalni angažma v **Prešernovem gledališču**.

Vesna Pernarčič je bila v ponedeljek zvečer enaka kot pred dvajsetimi leti, lahko bi rekli, da je bilo drugo le zelje, ki ga v prvem prizoru tlači v škafu. »O, pa se je v dvajsetih letih marsikaj spremenilo. Če so se nekateri soigralci vmes upokojili, se nam je rodilo tudi nekaj otrok, meni trije, **Vesni Slapar** dva, oče je postal Rok ... Obe Vesni sva se v vlogi Micke menjali, odvisno od tega, katera od naju je bila na porodniški,« je povedala Pernarčičeva – ob dvestoti ponovitvi sta tako odigrali vsaka pol predstave – in dodala: »Micka se je vsem nam že nekako vklopila v DNK, kar se je videlo tudi po jutranji vaji, ki smo jo opravili tako rekoč brez napak. Micko mi je vedno znova v veselje igrati, tako za šolsko mla-

dino kot za odraslo publiko.« Potrdila je, da so tudi upokojeni kolegi v odlični formi in je ne skrbi za naslednje predstave.

Z njo se strinja tudi Rok Vihar. »Pravzaprav predstave že 12 let sploh ne vadimo, tudi če je vmes leto premora. V Celovcu se nam je zgodilo, da se na vaji pred predstavo nihče ni spomnil svojega besedila. Ko smo začeli predstavo pred publiko, pa je šlo gladko in brez problema. Tako močno ima vsak ponotranjeno besedilo igre.«

Pove, da se je vmes seveda zgodilo tudi dvajset let življenja. »Tudi zato je velik privilegij, da lahko s to predstavo vsakič znova obujam svoje mladostniške spomine. Zaradi te predstave nikoli nisem zares odšel iz **kranjskega gledališča**, ki tako še vedno ostaja moj prvi resni igralški domicil. S srcem sem še vedno v **Prešernovem gledališču**, kjer se počutim kot doma,« po uspešni predstavi, ko je že ne vem katerič na odru z jezo s sekuro zamahnil na tnalno, povedal Rok Vihar, že dolga leta član ansambla SNG Drama Ljubljana.

Gledališki Anže se spominja, da je bil na prelomu tisočletja čas porajajoče se slovenske samozavesti, neke notranje moči, ki jo je želela ujeti tudi predstava. »Kot sem opazoval takratno stanje, je vse to prihajalo iz neke agresije, jeze, zadržnosti, še bolj pa nepopustljivosti in v smislu povedati, da Slovenci pač smo, kakršni smo. Če smo to prepoznavali v duhu takratnega časa, pa žal kaže, da so te energije spet vedno močnejše.«

Tine Oman - Foma je pred 13 leti ob odhodu v pokoj za Gorenjski glas na vprašanje,

koliko bo v prihodnje še stopal na gledališki oder, dejal, da kolikor ga bodo povabili. Županova Micka ga je v lik očeta in župana Jaka vabila vedno znova. Tudi tokrat. »Sem se moral kar potruditi. Pred mesecem sem imel operacijo na golši, zato tokrat pri petju nisem bil ravno glasen,« je povedal Micikin odrski oče; ne, z besedilom pa nikoli ni bilo težav, saj so ga v toliko letih že nekako posvojili.

Da je besedilo dolge noči skrito pod vzglavnikom in samo prihaja v glavo, v zanj značilnem duhovitem tonu doda Omanov igralski in upokojenski kolega Pavel Rakovec - Rači, v Županovi Micki šribar, sicer velik ljubitelj zlahodne kapljice in temu primerne imena Glažek. »Danes je bilo čudovito, enkratno. Skoraj si ne morem predstavljati, da pri skoraj osemdesetih še igram,« je angažmaja vesel Rakovec. »Ta predstava je že od vsega začetka taka, kot mora biti. S Tauferjem smo ustvarili Županovo Micko brez nekih novotarij. Prepričan sem, da bi tako podpisal tudi Linhart,« pove Rakovec in vrne vprašanje, kaj menim, ali so tudi starejši igralci še dobri za oder. Ob tokratni predstavi lahko samo prikimam. Ob njiju iz pokoja v igro kot Tulpenheimov prijatelj Monkof prihaja tudi Matjaž Višnar.

To je igralski privilegij

Kot pove **Darja Reichman**, ki od prve predstave navdušuje v vlogi meščanske gospe Šternfeldovke, so predstavo nazadnje igrali februarja 2019 za odraslo občinstvo v Velikih Laščah. »Izjemen privilegij za igralko ali igralca je, da ima možnost igrati predstavo, ki živi več kot dvajset let. Upam, da bo živele tudi naprej in bomo vsi v tako dobri formi kot nocoj,« je prepričana sogovornica, ki hkrati poudarja, kako lepo je vsako ponovno srečanje z nekdanjimi upokojenimi sodelavci. »Teater v resnici zaživi takrat, ko so na odru vse generacije. Seveda bi bili mi, ki igramo like, lahko mlajši, tako Šternfeldovka, še posebej pa Anže in Micka, a je to po dvajsetih letih manj pomembno. Res je lepo, kadar imamo te

stare predstave, poleg Županove Micke še Muco Copatarico, ko se nam pridružijo tudi naši upokojenci, ki so prepoznavni in so bili toliko let steber gledališča. Lahko bi jih večkrat angažirali.«

Reichmanova nadaljuje, da gre sicer za lahkotno besedilo, ker pa je jezik pristen in precej drugačen od današnjega, preprosto ne sme biti napake, spotikljaj. »Improvizacija ne pride v poštev, besedilo je treba znati dobesedno. Recimo stavka 'Vi k oblubam in v svate hodate, mene pa doma pustite od dolgega časa konec vzeti' ni mogoče povedati drugače.« Besedilo je sicer kratko, po besedah odrske Šternfeldovke pa jim je skupaj z režiserjem Tauferjem uspelo ustvariti odlično predstavo, zato ni čudno, da živi že toliko časa.

Tristota izvedba

Vesna Pernarčič odgovarja, da vsekakor, da bosta takrat z **Vesno Slapar** spet odigrali vsaka pol predstave. »Srčno upam, da bomo kmalu pri številki tristoto. Potrudila se bom, da se to zgodi čim prej,« obljublja **Marinka Poštrak**, Rok Višnar pa: »Mislim, da ni niti najmanjšega razloga, da je ne bi bilo. Sam se je že zdaj veselim.« V tristoto Micke je prepričana tudi **Darja Reichman**, Pavel Rakovec pa dodaja: »Ni skrbi, jaz in Foma bova tu.«

Prede se je igralska ekipa Županove Micke, brhke dvajsetletnice, postavila za fotografijo, je dolg aplavz jubilejne publike dal vedeti, da bo Kupido iz njenih oči še dolgo streljal na nas.

Nekoč stebri gledališča, danes upokojenci: Matjaž Višnar, Pavel Rakovec, Tine Oman

Skupinska fotografija igralske ekipe Županove Micke, brhke mladenke pri dvajsetih / Foto: Maša Pirc